

LANDELIJKE REGELING

B7 predikant met een bijzondere taak

concept 15 september 2022

1. benoeming

- 1.1 De synode, een daartoe door de synode gemachtigde landelijke commissie, een kerkelijke instelling, een regionale vergadering of een ander samenwerkingsverband van kerken kan een predikant of beroepbaar gestelde kandidaat-predikant benoemen voor een bijzondere taak in dienst van de kerken.
- 1.2 Een overheidsdienst of een andere niet-kerkelijke instelling kan een predikant benoemen voor een taak die naar de overtuiging van de betrokken dienst of instelling een kerkelijke inbedding vraagt, en dat naar de overtuiging van de kerken ook waard is.

2. toetsing

- 2.1 Wanneer het gaat om een taak als geestelijk verzorger, en de benoeming uitgaat van de overheid of een andere niet-kerkelijke instelling, meldt de predikant zich bij de landelijke Commissie Geestelijke Verzorging (CGV).
- 2.2 Wanneer het gaat om een andere taak bij een niet-kerkelijke instelling, meldt de predikant zich bij de landelijke Commissie Kerkelijke Onderzoeken (CKO).
- 2.3 Ook wanneer er bij een benoeming naar artikel 1.1 van deze regeling twijfel rijst of de bijzondere taak past bij het ambt van predikant, meldt de predikant zich bij de CKO.
- 2.4 De CGV of CKO gaat na of de bijzondere taak een aanwijsbare relatie heeft met de verkondiging van het Woord van God en voldoende ruimte biedt om dat vrij te verkondigen, in overeenstemming met het belijden van de kerken.
- 2.5 Wanneer de CGV of CKO oordeelt dat de bijzondere taak niet past bij het ambt van predikant, kan de predikant de benoeming alleen aanvaarden door ontheffing te vragen uit zijn ambt of door de functie uit te oefenen in deeltijd, naast zijn dienst als predikant.

3. rechtspositie

- 3.1 Wanneer een predikant een bijzondere taak aanvaardt, vervalt voor de kerk waaraan hij verbonden is de verantwoordelijkheid voor zijn levensonderhoud. Betreft het een benoeming in deeltijd, en blijft de predikant voor het overige deel van zijn tijd werkzaam in de gemeente, dan blijft de genoemde verantwoordelijkheid bestaan voor dat overige deel.
- 3.2 De predikant behoudt zijn ambtelijke bevoegdheid. Het toezicht op deze ambtsdienst berust bij de kerkenraad van de kerk waaraan hij verbonden blijft.
- 3.3 Wanneer de kerkenraad of de predikant dat wensen, kan een andere kerk de predikant naar art. B4 KO roepen en naar de bijzondere taak zenden. Ook wanneer het een kandidaat-predikant betreft, moet er een kerk zijn die hem roept.
- 3.4 De relatie tussen de kerk en de predikant wordt bepaald door het kerkelijk recht; de relatie tussen de predikant en de instantie die hem benoemt, wordt bepaald door het burgerlijk recht.
- 3.5 De CGV en de CKO zien erop toe dat de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de kerk en de niet-kerkelijke instelling die de predikant heeft benoemd, goed geregeld wordt.
- 3.6 Wanneer de kerkenraad besluit de predikant te schorsen of af te zetten, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de instantie die de predikant benoemde. Indien de predikant werkzaam is als geestelijk verzorger bij een niet-kerkelijke instelling doet de kerkenraad deze melding middels de CGV of met advies van de CGV.
- 3.7 De predikant kan gemeentelid zijn in een andere kerk dan die waaraan hij voor het toezicht op zijn ambtsdienst is verbonden.

4. zending

- 4.1 De kerkenraad geeft de predikant die een bijzondere taak aanvaardt een akte waarin hij verklaart:

- a. dat hij hem geheel – of, indien van toepassing, gedeeltelijk – vrijstelt van de taken in de gemeente;
 - b. dat de predikant zijn bijzondere taak vervult als kerkelijk ambtsdrager en daartoe zijn bevoegdheid als predikant behoudt;
 - c. dat hij de predikant in zijn bijzondere taak blijft steunen met gebed, persoonlijk medeleven en kerkelijk toezicht.
- 4.2 Wanneer de predikant met het oog op de bijzondere taak wordt geroepen door een andere kerk, of wanneer het een kandidaat-predikant betreft, maakt de genoemde verklaring deel uit van de roepingsbrief.
- 4.3 Het besluit van de kerkenraad tot zending van de predikant in de bijzondere taak behoeft de goedkeuring van de regionale vergadering. De kerkenraad zendt haar de volgende stukken toe:
- a. de akte of de roepingsbrief waarin de genoemde verklaring is opgenomen;
 - b. indien van toepassing: het oordeel van de CGV of CKO dat de bijzondere taak past bij het ambt van predikant.

5. contact

- 5.1 De kerkenraad nodigt de predikant ten minste eenmaal per jaar uit om in een kerkdienst voor te gaan.
- 5.2 De kerkenraad vraagt bij de predikant ten minste eenmaal per jaar naar zijn ambtelijke werkzaamheden en zijn welbevinden. Ook toont de kerkenraad belangstelling voor de bijzondere taak van de predikant.
- 5.3 De kerkenraad geeft de predikant gelegenheid om van zijn kant de gemeente regelmatig te informeren over zijn bijzondere taak.
- 5.4 De CGV onderhoudt namens het kerkverband eveneens contact met de predikanten die werkzaam zijn als geestelijk verzorger.

6. ontslag

- 6.1 Wanneer de predikant wordt ontslagen uit zijn bijzondere taak en geen nieuwe benoeming of roeping ontving, stelt de kerkenraad de predikant beschikbaar voor de andere kerken, in overeenstemming met art. B12 KO.
- 6.2 Wanneer de predikant zelf geen schuld heeft aan het ontslag treft de CGV zo nodig een financiële regeling om tijdelijk te voorzien in zijn levensonderhoud.
- 6.3 Wanneer het ontslag voortvloeit uit het bereiken van de daarvoor bij de betrokken instantie geldende leeftijd of het gevolg is van blijvende arbeidsongeschiktheid, verleent de kerkenraad de predikant emeritaat in overeenstemming met art. B9 KO.

Toelichting:

Deze regeling vervangt de bestaande regelingen voor de krijgsmachtspredikant, maar is tegelijk breder van opzet.

Dit sluit aan bij het beleid van de CGV, die niet alleen de krijgsmachtspredikanten ondersteunt, maar ook de justitiepredikanten en andere geestelijke verzorgers in de samenleving.

Verder is deze regeling relevant voor een predikant die een bijzondere taak ontvangt binnen de kerkelijke kring; de meeste bepalingen gelden ook voor hem.

In het bijzonder geldt dat laatste voor de dovenpredikant, in dienst van de landelijke commissie dovenpastoraat.

Tot op heden bestaat daarvoor aan GKv-zijde een speciale set regelingen. Met deze algemene regeling zijn die afzonderlijke regelingen voor het dovenpastoraat niet meer nodig.

De meer 'technische' zaken die daar nog in stonden, zijn ondervangen nu voor het dovenpastoraat wordt gewerkt binnen het Interkerkelijk DovenPastoraat (IDP).

2.3

Bij een kerkelijke benoeming voor een bijzondere taak zal er vaak weinig twijfel zijn. Het bekende voorbeeld is dat van docent aan de theologische opleiding, of de al genoemde dovenpredikant. Toetsing door de CKO voelt dan als overtrokken.

Maar wanneer een kerkelijke instelling een predikant benoemt voor een bureaufunctie, mag de vraag of dit nog past bij het ambt van predikant, wel worden gesteld. En dus is toetsing dan zeker op zijn plaats.

2.4

Er staat niet met zoveel woorden dat een taak die niet aan dit criterium voldoet, niet verenigbaar is met het ambt van predikant. Dat laat enige ruimte voor de CGV en CKO om per situatie een afweging te maken. Toch: het criterium staat wel!

3.1

Je kunt ook zeggen: de instantie die benoemt, moet nu verder zorgen voor het levensonderhoud. Maar dat is een uitspraak over 'de andere kant', waar de kerken uiteindelijk geen zeggenschap over hebben. 3.1 benoemt de kerkelijke kant: de kerk hoeft hem niet langer te betalen.

Uiteraard behoudt een predikant die eerst als gewoon predikant heeft gediend, wel het overeenkomstige deel van zijn pensioenrechten, of hoe het emeritaatsgeld t.z.t. ook maar gaat heten.

3.4

Dit geldt dus ook wanneer de predikant in dienst komt van de kerken, bijvoorbeeld als docent aan de theologische opleiding of als dovenpredikant.

4.1

Het woord 'zending' (zie ook in 3.3) is inmiddels een vaste term in de wereld van de geestelijke verzorgers. Het krijgt binnen de kerk wel een eigen inhoud, die hier nader wordt omschreven.

Zie ook de visienota van de CGV uit 2018: 'Goed leven', m.n. paragraaf 5.

5.1

Wil de kerkenraad effectief toezicht uitoefenen, dan is regelmatig contact onmisbaar. Dat kan door gesprekken (daarop doelt vooral 5.2), maar zeker ook door de predikant 'live' bezig te zien en te horen: als verkondiger van Gods Woord in een kerkdienst.

5.3

Het toezicht gaat niet over de bijzondere taak als zodanig, alleen over de ambtelijke dimensie ervan. Toch stellen veel predikanten met een bijzondere taak het op prijs wanneer zij ook in dat bijzondere werk meeleven van de gemeente ervaren. Laat de kerkenraad dat vooral stimuleren.

6.2

De bewuste toezegging was er al voor krijgsmachtpredikanten, zowel bij GKv als NGK. Het wordt hier uitgebreid naar alle predikanten die zich vanuit de kerkelijke gemeenschap geven aan de dienst in de samenleving.

Het gaat betreft overigens een situatie die zich tot op heden zelden heeft voorgedaan. De bepaling is een typische vangnet-bepaling.

6.3

Dit is met name van belang bij krijgsmachtpredikanten die functioneel leeftijdsontslag krijgen nog voordat de A.O.W.-gerechtigde leeftijd is bereikt.